

Cuvânt înainte

Ioana Jieanu, Katarina Marinčič, Marjana Šifrar Kalan

Volumul *Patruzeci de ani de limbă română la Facultatea de Litere a Universității din Ljubljana* este rezultatul întregii activități a Lectoratului de limbă, cultură și civilizație românească care a luat ființă în anul 1978 și, în același timp, un omagiu adus celor implicați direct în promovarea românismului în mediul sloven: membri ai Departamentului de Limbi Romanice al Facultății de Litere din Ljubljana, lectorii de limba română, traducători și promotori culturali și, nu în ultimul rând, studenți sloveni care au studiat și continuă să studieze limba română.

Volumul cuprinde un număr de 18 articole științifice scrise în limba română și în limba slovenă de către profesori ai Universității din Ljubljana, lectori de limba română care au predat la Ljubljana, oameni de cultură și, bineînțeles, de studenți ai lectoratului.

Volumul se deschide cu articolele Marjanei Šifrar Kalan care prezintă lectoratul de limba română: istorie, reprezentanți, realizări și, respectiv, al Katarinei Dovč care vorbește despre lectoratul de limba română de la Universitatea din București, România. Urmează o serie de memorii scrise de Jasmina Markič, Metka Šorli și Katalin Balázs aduse lui Mitja Skubic, profesorul care a înființat lectoratul de limba română în Slovenia în urmă cu 40 de ani, lui Marius Ilie Oros și Evei Catrinescu, foști lectori de limba română la Facultatea de Litere din Ljubljana.

Contribuțiile științifice ale prezentei monografii încep cu articolul *Elemente lexicale slovene în dialectul istroromân* al profesorului univ. dr. Richard Sârbu, primul lector de limba română la Universitatea din Ljubljana, în care prezintă rezultate ale cercetării sale din ultimii patruzeci de ani, ale cărei începuturi se regăsesc în timpul anilor petrecuți în Slovenia. În paginile următoare, Agata Šega, specialist în lingvistică romanică comparată, ne face cunoscut un filolog sloven de origine cehă, Ivan Koštiál, ale cărui studii surprind și aspecte lingvistice și etnografice românești. O analiză minuțioasă a traducerilor literare româno-slovene și sloveno-române este realizată de Marjeta Prelesnik Drozg, ea însăși traducătoare. În articolul său, vorbește despre impactul și rolul avut de lectoratele de limba română și de limba slovenă în promovarea literaturii române, respectiv a celei slovene, în Slovenia și România. Inițial, lectorii de limba română și de limba slovenă au lucrat cu traducătorii literari, iar, ulterior, foști studenți ai lectoratelor, de exemplu Aleš Mustar și Alina Irimia, au devenit traducători profesioniști contribuind prin traducerile lor la promovarea literaturii române și a celei slovene. Cunoscut om de cultură român, Paula Braga Šimenc, traducătoare prolifică a literaturii slovene în limba română, ne împărtășește câteva dintre dilemele unui traducător.

Volumul continuă cu articolele lectorilor de limba română care au predat în Slovenia: Florin Cioban, Nicolae Stanciu și Ioana Jieanu. Fiecare dezvoltă, în ample studii, interesele lor științifice: Florin Cioban vorbește despre predarea ca o poveste, metodă folosită în predarea limbii române atât în Ljubljana, cât și la Budapesta; Nicolae Stanciu propune anumite etimologii turcice pentru lexicul românesc; Ioana Jieanu surprinde aspecte ale bilingvismului româno-sloven, caracteristic copiilor români din Slovenia. Seria de contribuții științifice este continuată de Katarina Marinčič și de Lidija Dimkovska, cunoscute scriitoare contemporane, care tratează subiecte de literatură comparată, cum ar fi introducerea de Katarina Marinčič a unei personalități comuniste cunoscute, Ion Mihai Pacepa, drept personaj al unuia dintre romanele sale sau comentarea cu maturitate, cu simț estetic și cu multă prospețime de către Lidija Dimkovska a unor poeți români neomoderniști.

Ultima parte a monografiei este dedicată contribuțiilor studenților lectoratului de limba română care prezintă aspecte diverse ale limbii, literaturii și civilizației românești, în funcție de interesele proprii. Klara Rus discută despre

rolul teatrului în predarea limbilor străine, exemplificând cu atelierul de teatru în limba română din cadrul Facultății de Litere din Ljubljana. Meta Kompara analizează contrastiv influența francezei asupra lexicului românesc și a celui sloven. Klara Katarina Rupert compară modul în care funcționează ideea de naționalitate în operele lui Lucian Blaga și ale lui Srečko Kosovel, iar Nika Knez analizează anumite aspecte ale migrației actuale românești în spațiul european.

Diversă și lucidă, monografia bilingvă *Patruzeci de ani de limba română la Facultatea de Litere a Universității din Ljubljana* se adresează atât publicului român, cât și celui sloven, specialiștilor în lingvistică, literatură comparată, predarea limbilor străine, traducătorilor, studenților străini care studiază limba română și tuturor celor preocupați de limba, cultura și civilizația românească. Nu în ultimul rând, volumul marchează 40 de ani de existență a lectoratului de limba română în contextul sărbătoririi a 100 de ani de la înființarea Facultății de Litere a Universității din Ljubljana.